

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
ПОЛЯНКА АВЫЛ ЖЫРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

29.12.2023 ел

№ 24

Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик агарту һәм экологик культура формалаштыру турындагы нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәгэ 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Әйләнә-тирә мөхитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә

КАРАР БИРӘ:

1. Полянка авыл жирлеге территорииясендә экологик агартуны гамәлгә ашыру һәм экологик культураны формалаштыру турындагы нигезләмәне расларга (1 нче күшымта)

2. Элеге каарны Полянка авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында, шулай ук Спас муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru).

3. Элеге каар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә

4. Элеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны үземдә калдырам.

Полянка авыл жирлеге
башкарма комитеты житакчесе

А.Ю. Царев

Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районы Полянка авыл
жирлеге башкарма комитетының 2023
елның 29 декабрендәге 24 номерлы
карарына күшүмтә

Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә
экологик мәгърифәтне гамәлгә ашыру һәм экологик культураны формалаштыру
турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясының 1 өлеше 11 пункты (яки 15 статьясының 1 өлеше 9 пункты белән), «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә эшләнгән һәм экологик агартуны гамәлгә ашыруның, Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик культура формалаштыру өчен шартлар.

2. Хәзәрге нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр

2.1. Бу нигезләмә максатларында тубәндәге төшенчәләр кулланыла:

1) экологик мәгълүмат әйләнә - тирә мохитнең торышы, аның компонентлары, әйләнә-тирә мохитнең һәм табигый ресурсларның пычрану чыганаклары яки әйләнә-тирә мохиткә башка заарлы йогынты турында мәгълүмат һәм мәгълүмат, шулай ук әйләнә-тирә мохитне саклау, саклау һәм торғызу буенча چаралар турында мәгълүмат;

2) экологик культура дөнья һәм милли мәдәниятнең аерылгысыз өлеше, ул социаль мәнәсәбәтләр системасын, әхлакый кыйиммәтләрне, кеше һәм жәмгыятынен әйләнә-тирә мохит белән үзара эш итү нормаларын һәм ысуулларын үз эченә ала;

3) экологик мәгърифәтчелек экологик куркынычызылыш турында экологик белемнәрне, экологик культураны формалаштыру, табигатькә сакыл мәнәсәбәт тәрбияләү һәм табигатьтән рациональ файдалану максатларында щиләнә-тирә мохитнең торышы һәм табигый ресурсларны куллану турында мәгълүматны тарату.

4) экологик туризм табигатькә юнәлдерелгән туристләркә әшчәнләгә, аның максаты ял оештыру һәм табигый фәнни яки гамәли белем һәм тәҗрибә алу, табигый мохиткә зыян китермәү.

3. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агартуның һәм экологик культураны формалаштыруның төп максатлары һәм бурычлары

3.1. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территорииясендә экологик мәгърифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп максатлары булып:

1) Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территорииясендә табигатькә сакыл мәнәсәбәт формалаштыру һәм экологик культураны арттыру;

2) уңайлы әйләнә-тирә мохитне, биологик тәрлелекне һәм табигый ресурсларны саклау.

3.2. Экологик агартуның һәм муниципаль берәмлектә экологик культура булдыруның төп бурычлары Полянка авыл жирлеге:

1) әйләнә-тирә мохитне саклау һәм экологик иминлек өлкәсендә халыкны мәгълүмати тәэммин итү;

2) экология-агарту үзеклөре буларак маңсус сакланучы табигать территорияләренең ролен күтәрү;

3) гражданнарны, ижтимагый һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларны Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә экологик әһәмиятле эшчәнлекне гамәлгә ашыруда катнашуға жәлеп итү;

4) Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә әйләнә-тирә мохитне саклау, табигаттән рациональ файдалану өлкәсендә экологик юнәлешле эшчәнлеккә балаларны, яшьләрне һәм башка социаль төркемнәрне жәлеп итү;

5) Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә экологик туризмы үстерү өчен шартлар тудыру;

6) калдықлар белән эш итүгө, шул исәптән каты коммуналь калдықларны аерым жыюга жаваплы мәнәсәбәт формалаштыру.

4. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә экологик мәгърифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп принциплары

4.1. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә экологик мәгърифәт һәм экологик культура формалаштыруның төп принциплары булып:

1) экологик белем бирунен системалылығы һәм өзлексезлеге;

2) экологик мәгърифәтчелекнен гомумилеге;

3) экологик мәгълүматның ачыклығы һәм мәмкинлелеге;

4) Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлеке территориясен тотрыкли үстерүгә, Полянка авыл жирлеге өчен актуаль булган экологик проблемаларны хәл итүгә, табигатыне саклауга - әйләнә-тирә мохит сыйфатын яхшыртуға экологик мәгърифәтчелек юнәлеше;

5) жирле үзидарә органнары тарафыннан экологик мәгърифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге чарапарны эшләгендә һәм гамәлгә ашырганда ачыклык.

5. Экологик мәгърифәт, экологик культура формалаштыру өлкәсендә гражданнар, ижтимагый берләшмәләр һәм башка оешмаларның хокуклары

5.1. Экологик мәгърифәтчелек һәм экологик культура формалаштыру өлкәсендәге гражданнар, ижтимагый берләшмәләр һәм башка оешмаларның:

1) экологик агарту, экологик культура формалаштыру өлкәсендә жирле үзидарә органнары эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм камилләштерү буенча тәкъдимнәр көртергә;

2) муниципаль программалар һәм экологик мәгърифәт буенча планнар проектларын эшләүдә һәм аларны жәмәгать (Жәмәгать) тыңлауларын үткөрү һәм (яки) катнашу юлы белән гамәлгә ашыруда катнашу;

3) экологик мәгърифәтчелек буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен кирәклө ышанычлы экологик мәгълүматны билгеләнгән тәртиптә сорарга һәм алырга;

4) интерактив белем бири технологияләрен, экологик программалар һәм уку-агарту материаллары күргәзмәләрен һәм презентацияләрен гамәлгә ашыру;

5) халыкның хокукий һәм экологик культурасын формалаштыру һәм арттыру максатыннан өмәләр оештыру, Территорияләрне төзекләндерү һәм яшелләндерү эшендә, смотрларда, конкурсларда, конференцияләрдә, семинарларда, мәгълүмати һәм башка кампанияләрдә актив катнашу;

6) закон нигезендә башка хокукларны гамәлгә ашыру.

6. Халыкның экологик мәгърифәте

6.1. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә халықның экологик мәгърифәте экологик культура дәрәжәсен күтөрү нигезлөре буларак кешенең әйләнәтире мохиткә өхлакый мөнәсәбәтен формалаштыру максатларында гамәлгә ашырыла.

6.2. Экологик мәгърифәт һәм экологик культура формалаштыру жирле үзидарә органнары тарафыннан тубәндәге формаларда башкарыла:

1) әйләнә-тире мохитне саклау, житештеру һәм куллану калдыклары белән эш итү, экологик куркынычсызылык өлкәсендәге законнар турында мәгълүмат бирү;

2) экологик белемнәрне пропагандалау, әйләнә - тирәлекнең торышы, табигый ресурслар һәм экологик куркынычсызылык турында мәгълүматны маҳсус радио-һәм телепрограммалар (шул исәптән социаль реклама), экологик характердагы басма басмалар чыгару юлы белән, шулай ук Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең жирле үзидарә органнары тарафыннан мәгълүматны рәсми сайтларда мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру юлы белән тарату «Интернет»;

3) экологик - агарту эшчәнлеге (фәнни-гамәли конференцияләр, форумнар, конкурслар, фестивальләр, күргәзмәләр, экологик акцияләр һәм башкалар);

4) экологик туризм;

5) экологик үзәкләр, табигать музейлары, экологик сукмаклар, экологик лагерьлар, шул исәптән тәбәк әһәмиятendәге аеруча саклана торган табигый территорияләрдә, аларны маҳсус саклау режимын исәпкә алып, булдыру;

6) гамәлдәге законнарга каршы килмәгән башка формалар.

7. Музейлар, китапханәләр һәм массакуләм мәгълүмат чарапары Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик мәгърифәт һәм экологик культура формалаштыруда катнашу

7.1. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агарту һәм экологик культура формалаштыру өлкәсендә музейларның төп эш формалары һәм эшчәнлек төрләре булып экологик юнәлештәге экспозицияләр, стационар һәм күчмә күргәзмәләр оештыру, конференцияләр, конкурслар, семинарлар, «түгәрәк өстәлләр» һәм башка чарапар оештыру һәм үткөрү тора.

7.2. Китапханәләр үз уставларына ярашлы рөвештә Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агартуда һәм экологик культураны формалаштыруда китапханә фондын экологик һәм хокукий характердагы документлар һәм басмалар белән тулыландыру, әйләнә-тире мохитне саклау һәм экологик куркынычсызылык проблемаларына багышланган конференцияләр, конкурслар, семинарлар, «түгәрәк өстәлләр» һәм башка чарапар үткөрү юлы белән катнашалар.

7.3. Телерадиотапшырулар оештыру һәм муниципаль вакытлы матбуғат басмалары редакцияләре редакция Уставы һәм (яисә) оештыручи белән редакция (баш мөхәррир) арасындағы килемшү нигезендә Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә экологик, экологик-хокукий мәгълүмат тарату, экология, әйләнә-тирәлекне саклау, экологик куркынычсызылык проблемаларына багышланган программалар һәм материаллар чыгару юлы белән экологик культураны формалаштыруда катнашалар.

7.4. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең жирле үзидарә органнары телерадиотапшыруларның маҳсуслаштырылган оешмаларын, экологик культура формалашуга ярдәм итүче вакытлы матбуғат басмаларын үстерү буенча кирәклө икътисади һәм оештыру шартларын тәэммин итә.

8. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә экологик агарту һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге эшчәнлекне финанс белән тәэммин итү

8.1. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә экологик мәгърифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге эшчәнлекне финанс белән тәэммин иту Полянка авыл жирлеге бюджеты акчалары, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка чыганаклар хисабына башкарыла ала.

Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә экологик мәгърифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге эшчәнлекне финанс белән тәэммин иту Полянка авыл жирлеге бюджеты акчалары, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка чыганаклар хисабына башкарыла ала.

8.2. Полянка авыл жирлегенең яхшы экологик мәгърифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге эшчәнлекне финанс белән тәэммин иту Полянка авыл жирлеге бюджеты акчалары, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка чыганаклар хисабына башкарыла ала.

8.3. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә экологик мәгърифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге эшчәнлекне финанс белән тәэммин иту Полянка авыл жирлеге бюджеты акчалары, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка чыганаклар хисабына башкарыла ала.

8.4. Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә экологик мәгърифәтчелек һәм экологик культураны формалаштыру өлкәсендәге эшчәнлекне финанс белән тәэммин иту Полянка авыл жирлеге бюджеты акчалары, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка чыганаклар хисабына башкарыла ала.

Полянка авыл жирлеге
Башкарма комитеты